

MARIBORSKI VEČERNIK JUTRA

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Grajski trg 7 / Tel. uredništva in uprave 24-55
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 din, dostavljen na dom 12 din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

In zopet spomenik... Abesinska vojska naj osvobodí Arabce

Ni še pozabljen vik in krik, ki se je razlegel po celi Koroški, ko je nemška nestrpnost in nadutost odkrila spomenik padlim koroškim borcem v sredini slovenske zemlje, ko so nemški nacionalni prenapeteži govorili o popolni zmagi, o nemški Koroški, ki naj večno ostane Koroška, ko so prepevali v sredini slovenskega Roža nemške importirane pesmi, plesali plese iz Tirola, Solmograda in Niže Avstrije, ko zopet slišimo glasove, da postavlja Koroška, in tokrat oficielna da postavlja Koroška, nov, velik spomenik svojim v plebiscitnih bojih padlim vojakom.

O priliki plebiscitne slavnosti je koroški deželni glavar dr. Sucher povedal, da se je ustanovil odbor, ki bo prevzel delo. Protektorat je prevzel podkancler Hülgerth, častni predsednik je krški škof dr. Adam Heffer, predsednik koroški deželni glavar dr. Sucher, podpredsednik je pisatelj in vodja koroškega Heimbunda prof. Perkonig. Nadalje so v odboru tudi Majer-Kaibitsch, nadporočnik Fritz kot oficielni zastopnik koroških borcev in ostali funkcionarji deželnega vodstva domovinske fronte.

V isti sapi pa je omenil deželni glavar tudi, da bodo občine v slovenskem delu, ki so dobile iz plebiscitnega fonda kredite za zidavo in popravilo ljudskih in meščanskih šol, morale v prihodnjem letu vrniti ta kredit, v kolikor ga medtem še niso vrnile.

Po previdnem preračunanju je koroško poljedelstvo izgubilo radi neurij in slabe letine okrog 4 milijone šilingov samo na letnih pridelkih. Letošnja letina pa je poljskih pridelkih, letošnja letina pa je ravno v slovenskem ozemlju tako slaba, da so morali kmetje kupovati celo semensko žito. Uganka je za te kmete, kako se bodo preživeli do prihodnjega leta, uganka je zanje tudi, kako bodo plačevali davke, socialne dajatve itd. K temu pa pride še povrnitev kreditov za zidavo ali popravilo šole in poleg tega zbirka za spomenik!!

Ubogo slovensko koroško ljudstvo, delaj in trpi, dokler ne omagaš in pride tujec — nasprotnik, sovražnik, ki te požene s tvoje zemlje po svetu s trebuhom za kruhom!

Strahovita letalska katastrofa

NEWYORK, 20. oktobra. Ameriško zračno plovbo je zadela huda nesreča. Potniško letalo, v katerem je bilo 16 potnikov in trije člani posadke, je v nedeljo zvečer pri poletu nad gorovjem Utahom tresčilo na tla. Ker so letalo pogrešali, je bilo takoj odposlanih več letal na pomoč in je eno izmed njih res našlo 25 km južno od Slanega jezera ponesrečeno letalo. Splošno se domneva, da so vsi potniki in tudi člani posadke mrtvi.

Grški kralj obišče Rim, Pariz in London

ATENE, 20. oktobra. Grški listi poročajo, da bo kralj Jurij v kratkem obiskal Rim, Pariz in London. V tujini bo ostal več tednov; med tem bo prestolonaslednik Pavel izvrševal kraljevsko oblast.

24 japonskih špionov ustreljenih

BERLIN, 20. oktobra. Iz Moskve poročajo, da je vojaško sodišče v Svobodnem obsodilo na smrt 24 železniških uradnikov na Daljnem vzhodu, in sicer zaradi sabotaže, veleizdaje, terorizma in volunštva v korist Japonske. Obsodbo so že izvršili.

LONDON, 20. oktobra. Havas poroča: »News Chronicle« objavlja zanimivo razlago Vernona Bartleta o prizadevanju Italije za čim popolnejšo organizacijo njenega cesarstva v Afriki. Italija je obrnila svojo največjo pozornost propagandi med mohamedanci. Ustanovila bo mohamedan. vseučilišče in zgradila moderno radijsko postajo. Italijanska propaganda je namenjena tudi domačinom v Sudanu in angleškim kolonijam v Afriki. Črna armada italijanskega airiškega cesarstva naj bi služila za osvoboditev vseh ostalih domačinov. Ta najnovejša propaganda pa ne prizanaša niti Franciji in bi italijanske čete v slučaju spora takoj zasedle Džibuti. Militarizacija abesinskega prebivalstva gre sporedno s kulturno propagando in bi bilo na ta način postavljenih na noge 3.500.000 mož. Iz Abesinije hoče Italija ustvariti vzorno državo gospodarske avtarkije. V pokrajini Harar bo zgrajenih več tovarn za izdelovanje jekla in računa Italija na možnost izdelovanja tračnic za železnice, v poznejši dobi pa tudi izdelavo topov, pušk in avtomobilov.

LONDON, 20. oktobra. »Daily Telegraph« poroča iz Kaira, da je iskati vzroka najnovejšega upora Abesincev v tem, ker so italijanski častniki le preveč zaupali domačinom in jih pridno vežbali v rabj današnjega modernega orožja. Na tisoče in tisoče pušk in municije je bilo razdeljenih med Abesince, ki so bili toliko časa mirni in pohlevni, dokler niso bili v rabj orožja popolnoma izvežbani. Ko je pa bilo pouka konec, so se v najmodernejši opremi obrnili proti instruktorjem in jih pobili. Ker se upor širi po vseh obsežnih pokrajinah abesinskega ozemlja, so Italijani zbrali v Addis Abebi vse razpoložljive italijanske in libijske čete, da bi z njimi čimprej zadušili nov abesinski upor.

RIM, 20. oktobra. Med odredbami, ki jih je italijanska vlada izdala na svoji včerajšnji seji, je sprejet tudi sklep, da se ob obalah Tripolitanijske in Libijske zgrade utrdb s protiletalskimi baterijami.

Šanghaj v dimu in plamenu

SANGHAJ, 20. oktobra. Na fronti pri Šanghaju so se razvili novi, silno srditi boji. Japonci so se po večtedenskih brezuspešnih poizkusih odločili za novo veliko ofenzivo, da bi se polastili Šanghaja, za katerega se zamen borijo že tri mesece. Že v zgodnjih jutranjih urah so začele japonske baterije ter japonske vojne ladje z reke in z morja strahovito obstreljati kitajske postojanke ter se računata, da so Japonci izstrelili vsako minuto okrog 2000 granat in šrapnelov, tako da so

bile kitajske postojanke vse v dimu in plamenu. Ob 8. zjutraj so se Japonci pripravljali na naskok, kar jim pa ni uspelo, ker so kitajske baterije z zapornim oganjem onemogočile Japoncem vsak prehod. Ob 10. so japonska letala obsipala Čapej z bombami. Medsebojno bombardiranje je trajalo ves dan, vendar pa so japonske baterije proti večeru utihnile, ker so Japonci spoznali, da je ves napor zaman. Izgube na obeh straneh so ogromne.

Palestinski vozel vedno bolj zapleten

JERUZALEM, 20. oktobra. V Jaffi je policija vrgla z dinamitom v zrak več arabskih hiš, ker so Arabci napadli tamkajšnji policijski komisariat. V Libanonu so arabski nacionalisti razdejali letališče. Policija je izdala ukaz, s katerim je vsakemu Arabcu določila koliko mora plačati v denarju ali blagu, da se to letališče na njihov račun zopet popravi. Dokler te kazni ne bodo poravnane, ne sme nikdo iz svoje hiše.

JERUZALEM, 20. oktobra. Ker se nemiri v Palestini še niso polegeli in zavzema vedno večji obseg, je objavila policija načrt hiš Arabcev, ki jih bodo v slu-

čaju ponovnih napadov, razstrelili. JERUZALEM, 20. oktobra. Napetost v Palestini kljub najstrožjim ukrepom angleških oblasti še vedno narašča. Napadi na angleške posadke se neprestano nadaljujejo in noben Anglež ni več varen življenja. V Jeruzalemu se je osnoval nov arabski odbor, ki vodi po pobegu velikega muftija vso nadaljnjo akcijo. Veliki mufti je odpotoval v Ankaru, kjer skuša pridobiti Kemala Atatürka za arabski pokret. Iz Ankare bo veliki mufti odpotoval v Bagdad, kjer se bo z iraško vlado pogajal o ustanovitvi vsearabske zveze, ki bi bila naperjena proti Angliji.

Ne 40.000, ampak 110.000 italijanskih dobrovoljcev v Španiji

LONDON, 20. oktobra. Reuter poroča: V zvezi z italijansko izjavo glede števila italijanskih dobrovoljcev v Španiji je po-

slanik valencijske vlade v Londonu izjavil, da se nahaja v Španiji trenutno 110.000 italijanskih dobrovoljcev.

General Franco uterjuje mejo proti Franciji!

PARIZ, 20. oktobra. Iz Hendaye poročajo, da utrjujejo frankovci z veliko naglico mejo proti Franciji. Med Fuenta Reda in Elisondo kopljejo strelske jarke.

Težko topništvo iz San Sebastiana je odpremljeno v Irun. Španska generaliteta neprestano pregleduje mejo in je bil glavni vojaški stan premeščen v Elisondo.

Pabecki

Poraz ga. Henrika

V »Kmetstem listu« št. 41. beremo: »Cirkus v Litiji. Pred približno enim mesecem, sem poročal iz Posavja, da se je vršil na dan sv. Jakoba v starodavni Litiji srednje velik malomeščanski cirkus, na katerem sta bila nastopila kot rokoborca gospod Henrik in gospod Knol. — Kot nepristranski, lahko rečem pravičen sodnik, sem takrat ugotovil in razsodil, da je v rokoborbi zmagal nad Henrikom gospod Knol. Moje nepristransko in kot rečeno pravično razsodbo so potrdili poleg zbranega meščanstva, tudi gospod pandur in dva navzočna padarja, ki sta pri rokoborbi nalašč za to prisostvovala. Da pa bi ne bilo le na koncu koncev kake pomanjkljivosti, sem odredil, da ugotovita oba navzočna padarja nad obema, ki sta se borila za slavo, njih zdravstveno stanje. Pri gospodu Henriku je pokazala diagnoza skoraj neverjeten rezultat: srce 227 utripov na minuto, žila za nič, žolčni mehur napet kot žakelj, glava obkolčena, nos deformiran, hlače kakor tudi srajca v slabem stanju; dočim je bilo pri gospodu Knolu ugotovljeno vse normalno in povoljno. Pred nekaj dnevi, pa se je vršil v isti starodavni Litiji, čeprav na drugem mestu ponovno sličen malomeščanski cirkus, na katerem je nastopil kot glavni borbaš zopet gosp. Henrik, pa ne več proti Knolu, ampak proti Gorjancu. Cirkus se je začel, čeprav v dežju kakor prvokrat ob pozni nočni uri. Rezultat pretezanja in borbe, ki je trajala točno pol ure, je bila za g. Henrika ponovno tako porazna, da si je dal v razjarjenosti nad ponovnim porazom drugi dan za vsak ponoven slučaj spopada pri nekem svojem prijatelju, ki se bavi s sedlarsko obrtjo, tapecirati glavo; tako, da zgleda sedaj kadar inšpicira po mestu svoje podložnike kakorkoli egiptovski Faraon.«

„Katoliška skupnost“

Krščansko socialistična »Delavska pravica« piše v št. 42: »Ob 20. letnici smrti so se dr. Jan. Ev. Kreka spomnili skoro vsi listi. V Ljubljani je priredila spominško proslavo »Prosvetna zveza« z akademijo v Unionu. Spočetka se je mislilo na skupno proslavo vseh katoliških organizacij. Tudi Jugoslovanska strokovna zveza je bila vabljenja k neki taki skupni seji. Določena je bila že druga seja, ki bi naj obravnavala spored te proslave, a je bila zadnji dan telefonično odpovedana, češ da je preložena. H kaki nadaljnji seji JSZ ni bila več vabljenja, čeprav je bila volina sodelovati. Pač žalosten dokaz, kako vrhovi katoliške prosvete razumejo prav od njih samih toliko naglašano »katoliško skupnost.«

NEMOGOČE!

toda z **Bronhi** BONBONI
preprečiti KAŠELJ
MOGOČE JE!

Živahni zaključni seji obeh narodnih predstavništva

Ob velikem zanimanju narodnih poslancev in senatorjev sta se včeraj v Beogradu sestali narodna skupščina in senat k zadnji seji zasedanja. Narodna skupščina je imela na dnevnem redu načrt zakona o ugodnosti za odlikovance s Karadjordjevo zvezdo z meči in poročila odbora za prošnje in pritožbe o nadaljnjih podporah in pokojninah, ki naj se dodele za državo in narod zaslužnim ljudem. Seja narodne skupščine se je pričela mesto ob 9. šeke ob 10.30. Po prečitanih zapisnikih je kot prvi spregovoril narodni poslanec dr. Vojislav Janić, ki je protestiral proti najnovejši praksi, po kateri napadeni in žaljeni narodni poslanci ne smejo odgovarjati svojim napadalcem in žalilcem. Zatem so bili prečitani ukazi o rekonstrukciji vlade, o začasnem zastopstvu ministra za socialno politiko Dragiša Cvetkovića po trgovinskem ministru dr. Vrbaniću, ter o aboliciji procesa proti narodnemu poslancu A. Dimiću, ki je bil obtožen sodelovanja pri atentatu na dr. Stojadinovića dne 6. marca 1936. Narodna skupščina je vse tri ukaze sprejela stoje in je priredila Nj. Vel. kralju vsakokrat, ko je bil v ukazu imeovan, navdušene ovacije. Nato se je predsednik Čirić v daljših izjavah spominjal smrti prezidenta Masaryka ter zaključil svoj komemoracijski govor z vzklikom: »Slava velikemu češkoslovaškemu državljanu, pokojnemu Masaryku! Živel češkoslovaški narod!«. Nato je predsednik Čirić poročal, da se je kot zastopnik narodne skupščine udeležil jesenskih manevrov naše vojske ter se prepričal, da je naša vojska prežeta z junaškim duhom in da vrši v popolni meri svojo dolžnost. Skupščina je priredila naši vojski in vojnemu ministru burne ovacije. Pred prehodom na dnevni red je predsednik Čirić odgovoril na več interpelacij posameznih poslancev. Tako je narodni poslanec Velić interpeliral predsednika Čirića v zadevi funkcionarjev Narodne odbrane ob priliki znanih julijskih dogodkov pred Saborno oerkvijo v Beogradu. Poslanec Voja Lazić se je bil obrnil na predsednika glede časopisne cenzure in glede vprašanja nekaterih določb konkordata. Poslanec dr. Voja Janić je predsedniku zastavil posebno vprašanje radi prekršitev njegove poslanske imunitete ob priliki njegove aretacije v Kragujevacu. Poslanec Lazić je vprašal predsednika, kako je razumeti izjavo dr. Stojadinovića, da se konkordat za enkrat ne predloži senatu in ali pomeni to, da je sedaj konkordat vobče umaknjen. — Vsem interpelantom je odgovoril preds. Čirić, vendar se poslanci z odgovori ni-

so zadovoljili in je mestoma prišlo do precejšnjega viharja. Potem, ko je skupščina sprejela zakonski osnutek o pravicah in ugodnosti odlikovancev Karadjordjeve zvezde z meči je skupščina sprejela resolucijo, s katero se prenašajo vsi neodobrene uredbe ministrskega sveta, čila odborov, predlogi resolucij, še vse neodobrene uredbe ministrskega sveta, zahteve pravosodnega ministra za izročitev poslancev sodišču, vse sklepe odbora za prošnje in pritožbe, ki jih je sprejel ta odbor, in vse stvari, ki spadajo v pristojnost finančnega odbora, na novo zasedanje. Ob zaključku včerajšnje seje je notranji minister dr. Korošec prečital ukaz kraljevih namestnikov o zaključitvi letošnjega zasedanja in sklicanju novega zasedanja, ki se prične po ustavi danes dopoldne.

Senat se je sestel včeraj popoldne in je bila seja zgolj formalnega značaja, čeprav se je na njej o raznih vprašanih razvila prav živahna debata in so se na njej zvrstile tudi mnoge viharne scene. Tudi senat je s svojo včerajšnjo sejo zaključil svoje sedanje zasedanje in se je danes dopoldne sestel k otvoritvi novega zasedanja. V ospredju zanimanja je bila interpelacija senatorja Banjanina na senatnega predsednika dr. Mažuranića glede zagrebškega sporazuma.

Senator Banjanin je predsednika vprašal ali so mu znani dogodki v zvezi s tem sporazumom in ali je merodajne faktorje objektivno in vsestransko informiral o njih, ko velja v duhu parlamentarnega sistema vendar formalno za prvega svetovalca krone. V svojem vprašanju prvi med drugim:

Skoraj cele štiri mesece, od konca julija do 10. oktobra t. l. se je v naši javnosti vršila agitacija za načrt združene opozicije o državnem udaru. Ta državni udar bi se uresničil z vlado koncentracije vseh protiuнитарističnih strank. Združena opozicija je zahtevala, da se tej koncentraciji po zakoniti poti izroči oblast, da s privoljenjem krone izvede nezakoniti načrt državnega udara. Vsa država bi z zadovoljstvom pozdravila, če bi tiste politične struje in skupine, iz katerih vrst je prihajala samo rušilna agitacija, seznanile narod s svojim sporazumnim načrtom o končni ureditvi hrvatskega vprašanja.

Režim dr. Stojadinovića, ki se že dve leti prizadeva, da vzame združeni opoziciji idejo in akcijo sporazuma, je kazal dolgo nenavadno naklonjenost tej agitaciji, ko ji je dal neomejeno svobodo. S staljšča svobodne javne debate se ne bi dalo proti temu nič oporekati, če ne bi ta

režim obenem brezobzirno prepovedoval vsako drugo manifestacijo javnega mnenja v listih. Režim JRZ je videl gotovo tudi neke svoje koristi v tej kampanji, kajti brez njegovega odobrenja danes ne bi bilo vse to mogoče. Šele zadnje dni je ta režim spet iz svojih posebnih razlogov presekalo to agitacijo v tisku, in tako vrigel javnost v drugi ekstrem, kar onemogoča, da bi se v svobodni debati stvarno kritizirala načela sporazuma. Namesto tega se pa zdaj s podzemeljsko agitacijo na daljše ono, kar se je z njegovim pristankom v javnosti že zadosti pripravilo. Režim dr. Stojadinovića se kaže danes čelo pod krinko fanatičnega branilca jugoslovenske unitaristične misli in pozablja, da nosi za tak razvoj in za te rezultate politike sporazuma morda na večjo odgovornost kakor združena opozicija sama, ker je s svojo konkurenco in s svojimi ponudbami gnil združeno opozicijo k čedalje večjemu popuščanju.

Vi, gospod predsednik, ste v duhu parlamentarnega sistema prvi svetovalec krone pri vseh velikih vprašanih državne politike, eden izmed najbolj poklicanih varuhov ustave. Zato si vas usojam vprašati, ali ste na tem visokem položaju storili vse, kar se more storiti, da bo krona obveščena nepristransko in vsestransko o tem delovanju i Združene opozicije i režima i dr. M. Stojadinovića? Ali ste storili vse, da se ohrani ustavni red, da se prepreči državni udar, odkrit ali prikrit, in da se vsi, ki zahtevajo reformo ustave usmerijo na edino pravilno in dopustno pot, ki jo ustava sama (čl. 114 in 115.) določa in odreja?

Senator Banjanin je v daljšem govoru podrobno utemeljeval svoje vprašanje. Bil je pri tem često prekinjen. Obširno je razpravljajal o vtisu, ki ga je napravil ta sporazum na vso našo javnost in o posledicah, ki bi lahko nastale zaradi njega.

Predsednik dr. Mažuranić je na njegovo vprašanje dejal, da bo o tem problemu v senatu še govoril, toda ne s predsedniškega mesta, nego z govorniške tribune. Poudaril je, da mora kot predsednik senata in v smislu parlamentarnega reda strogo varovati ustavnost in zakonitost. Vsaka evolucija v državi mora biti pravna in ustava je točno precizirala pravice in dolžnosti narodnega predstavništva, prerogative krone, kakor tudi prave vseh posameznih državljanov. Predsednik je izjavil, da se zaveda svoje dolžnosti, da čuva zakonitost in da svoje naloge tudi konkretno izpolnjuje.

Senator Banjanin se z odgovorom ni zadovoljil. Nato se je razvila debata o konkordatu in je končno dr. Korošec kakor v narodni skupščini prečital ukaz kraljevih namestnikov o zaključitvi sedanjega in otvoritvi današnjega novega zasedanja.

Gospodarske beležke

Vojvodinske banke zahtevajo, da se uredba o zaščiti denarnih zavodov podaja vsaj še za dve leti. V predstavi se utemeljuje ta zahteva tudi s tem, da se položaj denarnih zavodov ni niti najmanj poboljšal. Nasprotno je redba o likvidaciji kmečkih dolgov spravila denarne zavode v nove težave. Podaljšanje zaščite pa je potrebno tudi zato, ker se mora na vse zadnje vendarle pričakovati, da bo država po končni ureditvi kmečkih dolgov priskočila denarnim zavodom vendarle na pomoč. Če se je mogla dati kmetovalcem po izredno dobri letini (v Vojvodini) pomoč, potem se mora pomagati tudi denarnim zavodom.

V tvornici radiatorjev in kotlov v Petrogradu so začeli delavci stavkati, ker so prišli v spor z vodstvom tvornice zaradi plačila nadur.

V Dubrovniku se instalira avtomatična telefonska centrala, ki bo imela svojo avtomatično podcentralo v Trebinju.

Nameščencem banke uprave drinske banovine so bile plače zvišane, kakor so bile povišane državnim nameščencem.

Proizvodnja v borskih rudnikih nazadovala. V septembru je znašala proizvodnja v borskem rudniku samo 3938 ton, dočim je znašala lani v septembru 3938 ton. Vsa proizvodnja je znašala v prvih devetih letošnjih mesecih 29.272 ton, v lanskih pa 30.415. Računamo, da se bo do konca leta proizvodnja znižala za 2 do 3 tisoč ton. Razlog je v tem, ker so sedaj naleteli na žile, ki imajo manj bakra.

Za poživitev trgovine med Jugoslavijo in Italijo. V Beograd se je vrnil iz Benetk generalni direktor Narodne banke dr. Milan Pročić. V Italiji se je sestel z zastopniki Nacionalnega zavoda za izmenjavo blaga z inozemstvom. Na sestanku je bilo sproženo vprašanje kako bi se znižal klirinški saldo med našo državo in Italijo, kar bi pomenilo znatno olajšavo za naše izvoznike. 8. oktobra je znašal naš aktivni klirinški saldo z Italijo stari 40.756.219 lir, novi pa 24.460.204 lire. Od oktobra lani do 7. oktobra je znašal naš izvoz v Italijo 176,5 milijonov lir, uvoz iz Italije pa 158,1 milijon. Če hočemo poživiti trgovino med obema državama, je treba izpremeniti pogodbo v kliringu.

Plujske novice

V soboto dne 30. t. m. ob 20. uri in nedeljo 31. t. m. ob 18.30 in 20.30 uri pa se predvaja eden izmed najlepših filmov sezone »Grad Vogelöd« (pod zaščito teme). V glavni vlogi igrata Hans Stüwe in Carola Höhn.

† JOSIP ŠINKO :

Moji spomini

(Stičice iz slovenskih narodnih borb pred in med vojno).

14. avg. 1914. je imel obč. odbor sejo. Po seji smo šli v gostilno Zidarič, kjer razud nas ni bilo nobenega gosta. Govorili smo o gospodarstvu ter kmalu odšli. Drugi dan mi pome o odbornik, da se po Središču govori: vsi naši »povekše«, ki so bili pri Zidariču, bodo zavoljo svojih pogovorov zaprti. Nemudoma grem na orožniško postajo in zahtevam tam, naj orožništvo izsledi osebo, ki je to govorico raznesla. Za tri dni pride orožniški vodja v urad in mi javi, da dotične osebe ne more izslediti (izdati namreč denuncianta ni hotel, ker je bil v njegovi službi).

Ormoški orožniki so me tožili, da nabijam samo slovenske razglase, in okrajni komisar W. je prišel gledat, če je to res. Rekel sem mu: V Gradcu je nad 20.000 Slovencev. Ako graški župan ne nabija razglasov v obeh jezikih, je treba v prvi vrsti njega kaznovati, potem šele mene, ki imam v občini enega Nemca (železničarja). Končno mi je komisar očital, da so Središčani v proslavo zmag avstrijske vojske ob določenih dnevih neznančno število zastav izobesili. Priznal sem to, a pripomnil, da ljudje zastav nimajo, dobiti oziroma kupiti jih pa ne morejo, ker jih ni dobiti. Odsihdob sem imel mir.

V l. 1917. je dr. Kukovec prišel v Središče. Sklicali smo hitro zaupni shod Narodne stranke, na katerem je poročal o načrtu, kako združiti vse slovenske stranke k skupnemu delu. Izvedeti je hotel mnenje srediških narodnjakov. Bil je v civilu in shod se je vršil pri zaprtih

vratih. Kljub temu je orožništvo o tem doznalo in očrnilo dr. Kukovca pri vojaškem poveljstvu, češ, da je shodu prisostvoval v vojaški uniformi. Poveljstvo je vprašalo uradno pri županstvu, kaj je resnice na tem in kako se je shod vršil. Poročal sem, da je prišel dr. Kukovec v Središče v civilni obleki, da je vodstvo Narodne stranke sklicalo zaupni shod, na katerem je dr. Kukovec kot naš deželni poslanec govoril o »ugodnem poteku« vojne, priporočal skupno delo s Kmečko Zvezo za »popoljni konec« vojne, kar bo gotovo v korist slovenskemu narodu. Shod se je vršil pri zaprtih vratih, navzoči so bili le zaupniki stranke, ne pa tuji državljani.

NARODU ZASIJE ZLATA SVOBODA.
Po 20 letih županovanja k odpočitku, da »bi se še kratko dobo grel ob domačem solncu svobode«.

Koncem l. 1917. sem poročal okr. glavarstvu, da radi bolehnosti odlagam županstvo. Glavar me je poklical v Ptuj, mi rekel, da ne bi bilo patriotsko, če bi sedaj med vojno odložil županstvo, in moral sem mu obljubiti, da bom vzdržal do konca vojne. To obljubo sem tudi izpolnil, in koncem l. 1918. sem odložil županstvo ter prosil glavarstvo, da vzame mojo odpoved na znanje. Dne 7. januarja 1919. sem prejel ta-le odtok:
Gospod Jožef Šinko, župan

v Središču.
Z vlogo od 24. dec. 1918. javili ste mi, da Vas zdravstveno stanje sili k odložitvi županstva. Dolgo let ste opravljali težaven posel v splošno zadovoljnost občanov in oblasti. Zato obžalujem odkrito, da izstopate iz javnega delovanja, kateremu ste bili posvetili tudi v pozni starosti z mladeniškim navdušenjem vse svoje vrle moči.

Ce vzamem torej Vašo odpoved na znanje, storim to le z ozirom na dejstvo, da ogrožajo težavni občinski posli Vaše zdravje, katero naj Vam bo ohranjeno še mnogo let, da uživate sadove Vašega neumornega delovanja.

Ne morem pa zamuditi prilike, da se Vam za Vaše neutrudljivo, požrtvovalno delovanje iz celega srca zahvalim. Vsa čast Vam, da niste zapustili občine v najtežavnejših časih, temveč ste ji žrtvovali ne-le osebne koristi, ampak tudi telesno zdravje.

Uverjen sem, da Vam bodo ohranili središki občani vedno hvaležen spomin. To je edino in najlepše odlikovanje, katero ste si v polni meri zaslužili.

Vodja okr. glavarstva: Dr. Pirkmajer m. p.
V slovesni seji dne 31. marca 1919. me je občinski zastop imenoval častnim občanom trga Središča z naslovom: »župan starosta«, dne 17. aprila 1919. pa mi je v navzočnosti okr. glavarja in polnoštevlnega občinskega odbora ter zastopnikov vseh tukajšnjih korporacij in društev bila izročena krasna diploma.

V dnevih prevrata koncem oktobra in začetkom novembra 1918. smo ustanovili tudi v Središču Narodni svet in Narodno stražo. Kako strahovita zmešnjava pojmov je zavladala med nami za nekaj dni v tem času, je dokaz skoro neverjetno dejstvo, da so se raznim temnim elementom, ki so skušali burne dneve izrabiti za svoje razdiralne in celo roparske cilje, pridružili celo nekateri zapeljani člani Narodne straže (n. pr. pri obstrelejanju parnega mlina g. Jakoba Zadržavca itd.). Hvala bogu, ti časi so za nami.

Doživel sem veseli prepored svojega naroda, dočakal dneve naše zlate svobode in samostojnosti. Samo eno željo še imam: naj bi se še kratko dobo grel ob domačem solncu svobode!

V Središču, dne 24. junija 1924.
JOSIP ŠINKO.
(KONEC.)

Socialni problemi

Šarl Furié

(Ob stoletnici.)

V času, ko je na Angleškem širil Robert Owen svoje ideje o preosnovi človeške družbe, sta delovala na istem polju na Francoskem St. Simon in Fourier (Furié). Poslednji je znanstveno utemeljeval in deloma tudi utopično razpravjal o idealni ureditvi socialnega življenja, ki ga je spoznal iz raznih del, pred vsem pa iz Rousseau-jevega »Contract social«.

Furié je bil svojevrstne genialnosti. Kljub temu, da so ga smatrali za slaboumneža, je imel originalne ideje (radi tega so mu najbrže nadeli ta naziv) in bil neverjetno jasnoviden. Zanimivo je, da je med drugim napovedal dogodke, od katerih so se mnogi že uresničili; tako je govoril o železnici in telefonu, o Sueskem prekopu, o možnosti uspevanja kultur južnega sadja na severu, kar je že uresničil ruski naravoslovni čudodelnik Mičurin, itd. Tudi je predvideval širjenje vrtnarstva in cvetličarstva, zadružni pokret, odprava političnih meja i. dr.

Bil je velik protivnik etalizma ali vmešavanja države v gospodarske posle. To spada po njegovem mnenju v asociativno življenje ali z drugo besedo: v zadružništvo. Zato je propagiral zajedniško življenje v Jangah, ki naj bi nadomeščale vasi. Najmanjša taka skupina (grupa) bi obsegala 7—9 oseb, ki bi se vezale za skupno delo. Red bi se ohranjal edino s tem, da bi se ljudje raznovrstnih strasti spajali v njej. En namen in raznovrstnost strasti bi pospeševale napredek in ustvarjale lepo soglasje: 24 do 32 taki skupini enake vrste bi se vezale v serije in te v falange z 1800 do 2000 oseb. V falangi so zastopana vsa dela: poljedelstvo, obrt, znanost, umetnost in obsega eno štirinajsko miljo.

Furié se je v nasprotju z Oonom, ki je priznaval popolno svobodo, in S. Simonom, ki je poznal le trdne zakone, kjer je modrost načelnica družbe, ogibal brezmejno svobodo in premočne avtoritete ter dajal prednost trojici činiteljev: kapitalu, delu in nadarjenosti. Ti naj posredno upravičujejo do dobička in sicer v razmerju: $\frac{1}{2}$ (kapitalu) proti $\frac{1}{2}$ (delu) proti $\frac{1}{2}$ (nadarjenosti).

Smisel njegove organizacije je bil ta, da bi se v njej osredotočila proizvodnja in konsum. Velika skladišča bi služila kmetijskim pridelkom. V poljedelstvu nezaposleni delavci bi izdelovali raznovrstno orodje, menjanje blaga pa bi vršili posebni uslužbenci. Naselje bi imelo skupno kuhinjo in tako bi žene prilhranile na času in gorivu, skupno pralnico, pekarno, lekarno, šolo.

Vse to naj bi po Furiéju ustvarili sami soudeleženci brez kakršnegakoli primoranja ali nasilja, zlasti pa brez oblasti.

Njegovi nauki so se širili po Francoskem, Italiji, Portugalskem, Španskem, med Poljaki in v Ameriki. Mnogi poskusi falansterij pa se niso obnesli. Nedvomno je bil vzrok v njegovi preveliki veri v raznovrstnost strasti, ki so bile po njegovem osnovna gonilna sila v organizaciji.

5.413 brezposelnih in Din 262.791 podpor registrira po objavljenih statističnih podatkih zagrebška borza dela v mesecu septembru 1937. Od 5.413 brezposelnih delovnih moči (napram 5.063 v mesecu avgustu) odpade 1995 (2121) na one, ki v mesecu avgustu še niso dobili zaposlitve, dočim jih je 3.418 (2949) na novo prijavljenih. Zaposlitev je dobilo 175 (178) moških ter 116 (127) žensk, skupno torej 219 (305) oseb. V septembru je zagrebška borza izvršila 2.979 (3.302) izplačil ter 1675 (1685) brezposelnih podpor v skupnem iznosu 262.791,50 Din.

Naložbe Pokojninskega zavoda. Zadnja tri leta je bil Pokojninski zavod edini likviden zavod pri nas. Za svoje naložbe je dosegel razmeroma visoke obresti. Baje bo še letos vrnila ljubljanska občina 25 milijonsko posojilo, ki ga je najela za električno železnico. Del razpoložljive imovine bo zavod investiral v nepremičnine. Med drugim namerava zavod zidati v Mariboru in Kranju stanovanjske hiše. V Mariboru je za stanovanjsko hišo na razpolago lep stavbeni svet ob Dravi in v sredini meseca. V kratkem bodo pričela dogajanja za nakup stavbenega zemljišča,

Mariborske in okoliške novice

Grozna otrokova smrt

V Gornji Lendavi se je pripetila usodna nesreča, ki je zahtevala smrt komaj 2 letnega otroka. Pri posestniku Fr. Rogaču je ležala na posledicah poroda posestnica Terezija Rogačeva. Ker pa je bil pri hiši še njen 2 letni sin Silvester, je poklicala k sebi 16 letno sorodnico Emilijo Rogačevo, da bi ji stregla, zlasti ker mož ni utegnil ostati doma. Ko je Emilija zjutraj pripravljala krmo za svinje, se je mali Silvester v kuhinji igral ter vlekel za seboj metlo. V trenutku, ko je služkinja postavila na tla 8 l lonce vrele vode, in nameravala v štedilnik naložiti drva, je zaslišala bolesten krik. Mali Silvester je padel v lonec vrele vode ter zadobil pri tem tako težke opekline, da je kmalu zatem umrl.

Smrtna kosa. V tuk. splošni bolnišnici je preminila v 57 letu svoje starosti organistova soproga Voglar Marija iz Sv. Jurija v Slov. gor. Žalujemo naše iskreno sočutje!

Velika ptičja razstava v Mariboru. Kakor vsako leto, tako bo tudi letos priredilo Društvo rejcev malih živali v Mariboru razstavo ptičev, ki bo po obsegu presegala vse dosedanje. Razstavljenih bo 7—800 ptičev in so vse predpriprave že v živahnem teku.

Poštni vagon je iztiril. Pri premikanju je sinoči na glavnem kolodvoru iztiril poštni vagon in je bil radi tega promet proti Avstriji precej otežkočen. Delavci tukajšnjih delavnic državnih železnic so s pomočjo velikega dvigala po večurnem delu vagon zopet spravili na tir.

SABA priznana dobra rezila za bri je se dobijo povsod

Zveza Maistrovih borcev priredi to soboto v Narodnem domu večjo veselico z vojaško godbo, petjem in plesom. Vstopnine ni. Pridite!

Česa Maribor še ni doživel? Prvo nedeljo v mesecu aprilu prihodnjega leta (1938) priredi mariborska organizacija Rdečega križa veliko javno tombolo, kakršne Maribor še ni doživel. Glavni dobiček te tombole bo popolnoma nov štirisedežni avtomobil. Samo ob sebi je razumljivo, da bodo tudi ostali dobitki zbudili splošno zanimanje. Z ozirom na dejstvo, da je čisti dobiček namenjen fondu za zgraditev doma Rdečega križa na Jadranu, katerega se bodo posluževali v prvi vrsti otroci naših siromašnih sosesčanov, se naprošajo vsa mariborska društva in korporacije, da ne prirede omenjenega dne sličnih prireditev.

60.000 kilometrov, 30 dežel, okrog sveta potujete z luksuznim parnikom »Reliance« od 9. januarja do 24. maja 1938. Ugodne cene. Informacije in prijave »Putnik« Maribor.

Zanimiva razstava ženskih ročnih del v vseh tehnikah vezenja, kvačkanja in pletenja, izdelanih z MEZ predvaja za ročna dela v Ptuj: Društveni dom, odprto od torka, 19. oktobra do vključno petka, 22. oktobra 1937. Dnevno od 10. do 18. ure nepretrgoma. Vstop prost! Ne prodaja se!

Izlet v Graz od 31. okt. do 1. nov. prireja »Putnik« z udobnimi avtokari. Vožnja in vizum le Din 110.— Pohižite s prijavi! Informacije in prijave pri »Putniku« Maribor, Celje, Ptuj.

Licitacija poštnih voženj. V petek, 22. t. m. ob 10. uri se vrši na mestnem poglavarstvu tretja ustmena licitacija za oddajo poštnih voženj v Mariboru.

Šahovski novice. Naš velemojster Vasja Pirc je v nedeljo popoldne odigral v Ptuj simulantko proti 20 najboljšim ptujskim šahistom. Simulantka je trajala dve uri in je g. Pirc 17 partij dobil, eno izgubil, dve partiji pa sta se končali remis.

Huda mrcina. Na Koroški cesti je večera popoldne neki pes napadel knjigoveza Hermana Osima, stanujočega v Slovenski ulici 26. ter ga ugriznil v desno roko, tako da je moral iskati zdravniške pomoči.

Dvonožni lisjaki pred sodniki. Mali kazenski senat mariborskega okrožnega sodišča je obsodil danes dopoldne 23letnega Ivana Skrinjarja na 6 mesecev strogega

zapora, njegova 18 in 17 letnega pajdaša pa na 4 mesece strogega zapora, ker so lani v jeseni v Šardiniu ukradli 12 posestnikom nad 70 kokoši v vrednosti okoli 2000 dinarjev. Kokoši so prodali, denar pa zapravili.

Uredništvo in uprava »Večernika« in tuk. podružnice »Jutra« imata odslej samo telefonsko številko 24-55 (ne več 24-40).

Ustanove sklada viteškega Kralja Aleksandra I. Zednjelca za podpiranje osiromašenih in onemoglih bivših pripadnikov Zbornice za TOI. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani razpisuje za leto 1937 za uboge onemogle bivše svoje pripadnike in njihove vdove ustanove po 100 Din. Prošnje naj se pošljejo zbornici TOI v Ljubljani do 20. novembra 1937 opremljene z dokazili, kakor tudi s potrdilom občinskega urada in pristojnega združenja, da je prosilec obrt ali trgovino samostojno izvrševal, pa je sedaj ne izvršuje več, ker zaradi onemoglosti ne more več delati in je obubožal, odnosno, da je prosilka onemogla uboga vdova bivšega zborničnega pripadnika. Prošnje onih, ki niso izvrševali samostojno takega obrta ali trgovine in torej niso nikdar bili samostojni zbornični pripadniki ne prihajajo v poštev. Prošnje je treba vlagati po vsakem posamezniku, ker se skupne prošnje, ki bi bile sestavljene v imenu več prosilcev ne bodo mogle vpoštevati.

Prvi Calderon na mariborskem odru bo najboljša španska klasična ljudska igra »Sodnika Zalamejski«, čije premiera bo v soboto 23. t. m. Predstava bo izven abonmana, pač pa veljajo bloki.

V proslavo čehoslovaškega narodnega praznika bo Mariborsko gledališče vpriporilo lani ob koncu sezone zelo dobro sprejeto Čapkovo novost »Bela bolezen«.

Prodaja vencev, cvetic in igličastega vejevja. Mestno poglavarstvo mariborsko opozarja osebe, ki nameravajo prodajati za praznik Vseh svetnikov na trgu vence in šopke na določbo ša 23. obrtnega zakona in na razpis kr. banske uprave dravske banovine z dne 23. 10. 1934 No. III. 5931-2. V smislu ša 23. obrtnega zakona so upravičeni prodajati umetne vence in šopke samo oni, ki imajo tozadevno obrtno pooblastilo. Prav tako imajo pravico prodajati vzgojno cvetje samo vrtnarji z obrtnim pooblastilom. — Po šu I. t. l. obrtnega zakona smejo poljedelci prodajati cvetlice, ki niso umetne (v toplih lehah, s posebnimi pripravami, z žlahtnim cepljenem itd.) gojene. V okvir usvojega kmečkega gospodarstva jim je dovoljeno vezati tudi preproste vence in šopke s cvetjem, ki so ga sami

Din 100.000

je danes zadela glasom telefonskega poročila iz Beograda

srečka šte. 77.696

ki je bila kupljena v bančni poslovalnici **Beziak, Maribor, Gosposka ul. 25**

pridelali. Končno se opozarja osebe, ki želijo prodajati na trgu veje, ki služijo za vence in dekoracije ter so nalomljene na raznih večinoma eksotičnih iglavcih kakor na gladkem boru, duglaziji, mecesnu, jelkah in smrekah, da se morajo izkazati z izvornim potrdilom pristojne občine. V izvornem potrdilu mora biti navedena množina vej in vrsta drevja odkoder so veje dobljene. Kdor ne bo imel izvornega potrdila, se mu prodaja ne bo dovolila. Proti kršiteljem tega razglasa se bo postopalo po tržnem redu, odnosno obrtnem zakonu.

Članom Vodnikove družbe. Naše knjige so se te dni dotiskane preselile iz tiskarne v knjigovoznico. Že v prvi tretjini prihodnjega meseca pa bo pisarna Vodnikove družbe, ta glavni stan ogromne književne vojske, pričela z razpošiljanjem letošnje izdaje. Pred koncem novembra morajo vsi naši člani že imeti v rokah naš knjižni dar. Vsak član, ki je že storil svojo dolžnost in plačal poverjeniku Din 20.—, ali pa pisarni Vodnikove družbe Din 27.—, če želi prejeti knjigo po pošti, bo dobil letos štiri izredno zanimive in skrbno opremljene knjige:

Navadi svojega otroka pravočasno na **pravilno nego zob!**

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

Kino

Kino »Union«. Veličastni film prekrasne vsebine »K novim obalam« Zarah Leander Willy Birgel.

Narodno gledališče

Sreda, 20. oktobra: Zaprto.
Četrtek, 21. oktobra ob 20. uri: »Revizor«. Red A.
Petek, 22. oktobra: Zaprto.
Sobota, 23. oktobra ob 20. uri: »Sodnik Zalamejski.« Premiera, Blok veljajo.

»Sodnik Zalamejski«, čigar premiera bo v soboto, je zahteval zelo temeljit, natančen in dolgotrajen študij. Radi tega bo prva letošnja glasbena premiera, Schubert-Bertejeva opereta »Pri treh mladencih« šele v začetku novembra.

1. Vodnikovo pratiko za leto 1938. v redakciji dr. Pavle Karlina, s pestrimi prispevki uglednih avtorjev in z ilustracijami M. Subica, Fr. Podrekarja, V. Cotiča ter mnogimi fotografskimi posnetki.
2. Povest Ivana Podržaja: »Strte peruti«. Izpoved v ljubezni varanega tipičnega otroka, mračnega vojnega in razrušenega povojnega časa.
3. Povest Ivana Potrča: »Sin«, v kateri mladi pisatelj izredno krepko opisuje težko življenje kmetiške hiše v Halozah, življenje, ki gre po svoji naravni poti preko vseh uplivov tradicije in vzgojnih sil.
4. Knjigo Osipa Šesta »Enaintrideset in eden«. So to spomini našega znanega režiserja in kulturnega delavca na burna, pisanih dogodkov polna leta ruskega ujetništva. Vse te štiri knjige so take, da si boljših in lepših skoro ne morete želeti. Saj nihče ne bo mogel biti nezadovoljen z njimi: Vsakomur bodo prinesle kaj po njegovem okusu in želji! In vse za borih dvajset dinarjev, ki jih človek navzlic krizi, v kateri živimo, že še nekako skupaj spravi, zlasti ko ve, da bo dobil zanjo tako obilnega čtiva in da jih je žrtvoval narodni kulturi, po kateri doma in na tujem sodijo našo zrelost in moč. **Torej vsi na delo za uspeh Vodnikove družbe!**

Najbolj raztreseni profesor

Da so profesorji raztreseni, je splošno znana stvar. Kljub temu pa ne beleži zgodovina proforsorske raztresenosti podobnega slučaja, kakor se je pripetil pred dnevi v Sofiji, pri katerem bi profesor Bancev kmalu plačal svojo raztresenost s svojim življenjem. Profesor Bancev je znan v Sofiji kot najraztresenejši profesor sedanje dobe. V Sofiji je imel imenovani pritlično stanovanje, iz katerega si je vsakodnevno pot skrajšal na ta način, da jo je vedno ubral kar skozi okno. Ko se je preselil v tretje nadstropje, je v svoji raztresenosti, misleč, da je še vedno v pritličju, istotako ubral skozi okno in padel pri tem v globino. K sreči je ostal še pri življenju, pač pa se je pri padcu težje poškodoval na rokah in nogah.

Trgovčeva hčerka.

Zaljubljenec: »Gospodična, milijone bi dal, da bi si pridobil vašo ljubezen!«
Gospodična: »V gotovini ali v dolžanih pismih?«

Zadnje telefonične vesti

NOVI PREDSEDSTVI NARODNIH PREDSTAVNIŠTEV IZVOLJENI.

BEOGRAD, 20. oktobra. Obe narodni predstavnštvi sta se danes dopoldne sestali k rednemu zasedanju. Pri volitvah v predsedstvo v narodno skupščino in senat je ostalo pri starem, le v skupščini je bil izvoljen namesto dosedanjega podpredsednika Vojka Čvrkića, ki je bil imenovan za poštnega ministra, narodni poslanec Jevrem Tonić. Ostalo predsedstvo narodne skupščine je ostalo nespremenjeno. Otvoritveni govor v senatu je imel starostni predsednik senator Ivan Hribar, ki je orisal naloge senata v prejšnjem in bodočem zasedanju. Nato so se vršile volitve v senatno predsedstvo. Vladna skupina in opozicija sta predložili svoje liste in je bilo izvoljeno naslednje predsedstvo: dr. Želimir Mažuranić, predsednik; dr. Jure Kotur in Svetozar Tomić, podpredsednika; Toma Kovačević, Juro Vuković in dr. Gustav Gregorin tajniki. Lista vladne skupine je bila v senatu sprejeta s 53 proti 27 glasovom. Predsednik se je zahvalil za zaupanje ter je nato zaključil sejo. Seja narodne skupščine se je pričela ob 10.30, kjer je imel starostni predsednik Stefan Janković govor, v katerem je poveljeval lik blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. ter pozval skupščino, naj bo zvesta čuvarica njegove oporoče. Novo, oziroma staro predsedstvo narodne skupščine je sestavljeno takole: Stevan Čirić, predsednik; Fran Markić, Jevrem Tonić in Radovan Vučetić, podpredsedniki; Dragoljub Stojanović, Dragan Danić, Jovan Pozderac, dr. Andrej Veble in Milenko Dimitrijević, tajniki. Glasovanje sicer od zaključku poročila še ni zaključeno, vendar ni dvoma, da bo ta lista izvoljena.

LONDONSKI NEVMEŠEVALNI ODBOR V ŠKRIPCIIH.

LONDON, 20. oktobra. Snočnja seja nevmeševalnega odbora v zadevi španskega vprašanja ni rodila nikakršnih pozitivnih uspehov. Angleški zunanji minister Eden, ki je seji predsedoval, je izjavil da mora v vprašanju odpoklica prstovoljcev iz Španije priti končno do sporazuma ker si bo sicer Anglija pridržala proste roke v pogledu njenih nadaljnjih ukrepov. Francoski poslanik Corbin je obrazložil francosko stališče in izrazil upanje, da bo nevmeševalni odbor vpošteval in sprejel predloge francoske vlade. Med Corbinom in italijanskim poslanikom Dino Grandijem se je razvila ostra debata in to predvsem radi razlik, ki obstojajo med francoskim in italijanskim predlogom. Portugalski zastopnik je kritiziral nyonske sklepe in izjavil, da slušajo samo v korist valencijske vlade. Zavzemal se je za takojšnje priznanje Francovega režima. Nemški poslanik Woerman se je zavzel za italijanski predlog, medtem ko so Belgija, Čehoslovaška in Norveška glasovali za francoskega. Zastopnik Sovjetske Rusije Majski kritizira italijansko in nemško stališče in se zavzema za čim strožjo kontrolo vsega uvoza v Španijo. Dopoldansko sejo je zaključil min. preds. Eden z izjavo, da je položaj zelo resen in da ni nikakršnega izgleda, da bi se posamezne države v tem vprašanju zedinile. Seja se danes popoldne nadaljuje.

Večernik

Skrivnosti

49

»Sedaj vem, zakaj sem bila ves dan tako srečna in vesela,« je rekla deklica, ko je dala Leonu roko.

»Slutila sem, da vas bom nočjo videla.«

»Ali me še niste pozabili?« je nežno dejal Leon. »Ali še vedno mislite name?«

»Kako morete o tem dvomiti?«

»Ah, v tem času, odkar se nisva videla, me je zadelo mnogo nesreč.«

Studenške novice

Otvoritev gledališke sezone v Studencih. Gledališki odsek agilne sokolske družine v Studencih je pretaklo soboto s zabavno Pohlovo veseligr »Zakonci stavkajo« odgrnil zaveso nove gledališke sezone. Pisec komedije nam v tej veseligr prikazuje vse običaje in navade Zg. Stajarske in je njegovo delo želo na vseh avstrijskih odrih prodoren uspeh. Stajarci so v tem delu postavljeni na odrske deske v vsej njihovi realnosti. Studenški sokolski diletantje so vložili v igro mnogo truda. Režiser P. Mlakar je pri izbiri grešil samo v toliko, da ni izbral za periferijske tipe istovetnih igralcev in bi morala biti mimika in gestikulacija zlasti pri starejših ženskih vlogah, mnogo bolj prepričevalno povdarjena. Nekateri skupinski prizori so bili malce premalo učinkoviti in dolgočasni. Vloga režiserja P. Mlakarja (Čipek) je bila prepričevalna in dobra. Vlogo Tomaža je podal odlično g. Škilan, opaziti je bilo, da mu take in slične vloge prav dobro pristojajo. Gdč. Majheničeva se je dobro odrezala, motila je samo pretirana maska. Blažilno so vplivali prizori Tilke in Toneta, podani po gdč. Žaberlovi in gosp. Kovačiču. Oba sta odigrala svoji vlogi z veliko odsko rutino in žela splošno priznanje. Ostale vloge: županja (Menihova), kakor tudi Korenčeva (Hautmanova) ter ostala trojica Šipar (Hadner), Šiparica (Kranjčeva) in Žakar (Ledinek) so isto tako bile posrečene. Inscenacija je bila po zamisli g. Mlakarja odlično prirejena, le pomanjkljivost štajarskih običajev, jo je malce šibila. Kljub sobotnemu času je publika častno zasedla dvorano in s zanimanjem sledila izvajanju marljivih diletantov. —ik.

Iz Gornje Radgone

Solarji zanetli požar. Iz ščavniške šole se je te dni vračala domov družba 4 šolarjev v starosti 7 do 13 let, med temi tudi šletni kočarjev sin Kolarič Leopold iz Plitvičkega vrha. Pot jih je vodila mimo osamljene domačije Kapun Ignaca na Ščavnici, kjer so poslopja krita s slamo, v gospodarskem poslopju pa je razven tega bilo spravljeno vse letošnje seno in slama. Ker so zapazili, da ni v bližini nikogar, so se zaustavili, šletnj Poldek pa je izpulil peščico sena in ga zažgal ter nato vtaknil v streho. Malopridneži so nato gledali kako je plamen v naglici zajel streho gospodarskega poslopja ter ga uničil. Lastnik trpi precejšnjo škodo, ker ni bil zavarovan proti požaru.

Nedeljska vožnja ukinjena. Na avtobusni progi Gornja Radgona - Radenci - Maribor je s 15. oktobrom t. l. ukinjena nedeljska vožnja ter vozi v nastopni jesenski in zimski dobi autobus Linniger samo ob delavnikih po običajnem voznem redu.

Hud karambol. Na ovinku gostilne Fr. Domajnko v Radencih sta minuli ponedeljek, dne 18. tm. proti večeru trčila tovorni avto in motociklist Ilesič Franc, mesar iz Šratovec. Karambol je bil tako hud, da je Ilesič obležal pod kolesom težko poškodovan. Zdravnik g. Dr. Jan Sedlaček, ki je uvidel ponesrečenemu prvo pomoč je sicer odredil prevoz ponesrečenca v bolnišnico, vendar pa je malo upanja, da ga skrbna zdravniška nega ohrani pri življenju.

Tako!
Po poroki: »Kaj ne, ljubi soprog, da se bova dala še prej skupaj fotografirati, preden se ločiva?«

»Vse vem.«
»Moj oče je nedolžen, Armanda! Nič, nič, najmanjšega ni zakrivil in vendar...«
»Če branite svojega očeta pred menoj, mi delate krivico. Poznam ga, spoštujem ga in cenim in čuvstva, ki jih gojim do vas, se niso radi njegove nesreče prav nič spremenila.«
Leon ji je hvaležno stisnil roko.
Nič več ni mislil na ples, ne na množico, ki ga je obkrožala.
Zdelo se mu je, da je daleč od sveta.
Sam in izgubljen v prelepih sanjah.
»Oprostite!« se je zopet zavedel. »Izrabljam vašo dobroto, kajti če bi naju

Iz življenja in sveta

Največji svetovni listi

Nedavno je angleški list objavil zanimivo statistiko največjih svetovnih listov, kjer navajajo število izvodov, ki morejo služiti kot merilo njihove popularnosti. Največje število izvodov dosega 2.100.000 »Daily Express«, ki je star šele 47 let. Njegov tekmeček »Scottish Daily Express« na Škotskem se tiska v 1.500.000. Temu novinarskemu koncernu pripada še nedeljski časopis »Sunday Express« z 1.200.000 izvodi. Pred vojno je bil najbolj razširjen »Daily Mail«, ki je dosegel v l. 1913. 750.000. Njega sta presešla »Daily News« (800.000), »Daily Chronicle« (1.500.000) in »News Chronicle« celih (1.300.000).

Tiraza ameriških listov ni tako velika kot bi se mislilo. Vzrok tiči v tem, ker se tamkaj noben list ne razširi po vsem teritoriju Zedinjenih držav. Severnoameriški tisk ima lokalni značaj in omejen delokrog. Prvo mesto zavzema »New Yorks Daily News« z 1.600.000 naročnikov, a za njim »Chicago Tribune« (750.000) in »New York Timers« (450.000). Vsi ti so jutranji listi.

V Braziliji je najbolj prostranjen dnevnik »La Prensa« (240.000) in »La nacion« (210.000) oba se tiskata v Buenos Aires-u.

Pariški »Paris Soir«, ki je brez tekmeča, se tiska v 1.860.000 izvodih. Izide kot popoldanski list, a se istega dne razpošilja v notranjost kot jutranji list.

Nemškemu tisku je v zadnjem času zadan težak udarec. Eni listi so preminuli, drugi so dobili nove namestnike z državno subvencijo. Danes je na prvem mestu Hitlerjev organ »Völkischer Beobachter« s 450.000 izvodi, za njim pa »Berliner Morgenpost« (330.000) in »Angriff« (95.000).

V Italiji je največji »Messagero« (200.000). Mussoliniju najbližji »Giornale d'Italia« ne preseže niti števila 100.000.

Močno in široko zasnovan japonski tisk je tesno vezan z velikimi trgovskimi podjetji in donaja ogromne dobičke. Dva tokijska lista se tiskata v 800.000, oziroma 950.000, iz Osake pa dva po 2.000.000 izvodov.

Izkušen.

Novoporočenec: »Oče, to je čudno, odkar sem oženjen, tehtam skoro pol kilograma manj, kakor preje, ko sem bil doma!«

Oče: »Že mogoče! Najbrž ne nosiš več s seboj ključa vežnih vrat!«

Razno

Ne 40 din tudi ne 30 din, pač **PA SAMO 20 DIN STANE** kilo **ODPRTEGA SUHORJA** v pekarni Čebokli na Glavnem trgu. 5964

POSOJILA.

kratkoročna, proti poročtvu ali vknjižbi, in sicer na odplačevanje v mesečnih obrokih, tako da je dolg v enem letu plačan — daje Jugoslovanska hranilnica in posojilnica r. z. z o. z. v Mariboru Kralja Petra trg 6. 5934

STRIŽENJE 3.—

britje Din 2.— v Mlinski 8. 5460

POKROMANJE.

poniklovanje vsake vrste, dobro in poceni izvršuje »Ruda«, Maribor, Trstenjakova 5. 5454

Posest

STAVBENA PARCELA na Koroški cesti 5227 m² na prodaj. Naslov v upravi lista 5961

PARCELE

naprodaj. Studenci, Aleksandrova cesta 5. 5957

Naprodaj je lepa

TRISTANOVANJSKA HIŠA v Studencih na Radvanjski c. Vprašati v Studencih Markarjeva ulica 46 v priložic med 15. in 16. uro. 5955

ENONADSTROPNA NOVA DVODRUŽINSKA VILA ugodno naprodaj. Anton Kranjc, Pobrežje, Dr. Verstovškova ulica 40. 5947

Radi izselitve prav poceni prodam novo zidano **DVOSTANOVANJSKO HIŠO** z vsemi pritliklinami. Vprašati v gostilni »Sever«. Ptujška cesta Tezno. 5935

Pouk

ENGLISH LESSONS. Miss Oxley, Krekova 15. 5841

Prodaj

DOBRO OHRANJENE VINSKE SODE od 400—500 litrov prodaja poceni Kletarska zadruga, Maribor, Aleksandrova cesta 14. 5956

LEPA SPALNICA

ceneno naprodaj. Iz prijaznosti na vpogled v tovarni pohištva Potočnik, Vinarska ulica. 5922

CVETLIČNI MED

prvovrsten po Din 17.— za kg, pri večjem odjemu popust. Kmetijska družba, Maribor, tel. 2083. 5796

Sobo odda

SOBO S ŠTEDILNIKOM, opremljeno ali prazno, takoj oddam, Meliska c. 59. 5965

Blago

za zavese nove vzorce prinaša v bogati izbiri

Tekstilana Budefeldt Maribor, Gosposka ulica 14

Pozor!
danes in jutri
žrebanje

Vse kupuje srečke drž. razredne loterije v priznani hiši sreče in glavni kolekciji

Bančni poslovalnici BEZJAK Maribor, Gosposka ulica 25.

STENICE in drugi mrčes, ki vas nadleguje v vaših stanovanjih uničuje

Desinsekcijski odd. MP Orožnova ul. 2/1, Maribor

Jamčimo za diskretnost in uspeh. 1128

vaš oče tukaj presenetil...
»Nikar se ne bojte!« je odgovorila.
»Moj oče ima sedaj zelo važne opravke; gre za veliko podjetje in gotovo se bo vso noč držal prefekta, od katerega je stvar odvisna.«
»Torej smem ostati pri vas?«
»Da, Leon, zlasti še, ker mi imate povedati toliko novega.«
»Same žalostne novice...«
»Ali nimate več upanja?«
»Ne vem... Poznam sicer človeka, ki bi lahko rešil mojega očeta, toda on je mojo prošnjo odklonil.«
»V koga tedaj še upate?«

»Ta mož, Armanda, ima hčer in kar mi je odrekel oče, bo morda izvršila hči.«
»Ali ste jo videli?«
»Samo enkrat.«
»In je niste nikoli več srečali?«
»Nikoli več.«
»Pa, vam je obljubila, da...«
»Ničesar mi ni obljubila.«
Armanda je pogledala Leona žalostno začudena.
»Ubogi moj prijatelj,« je dejala sočutno, »tako ste obupani, da še živite od praznih nad in lepih domišljij, in bojim se...« (Dalje.)